WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH

Podstawa prawna: *Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001, Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)*

A. ADRESAT WNIOSKU

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10, 90-431 Łódź

B. DANE WNIOSKODAWCY

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

Rodzaj wnioskodawcy (zaznaczyć właściwy kwadrat)

X 1. jednostka samorządu terytorialnego ☐ 2. związek międzygminny ☐ 3. stowarzyszenie gmin, gmin i powiatów

☐ 4. związek, stowarzyszenie powiatów ☐ 5. samorządowe jednostki organizacyjne (w tym samorządowe osoby prawne) ☐ 6. beneficjenci dotacji z budżetów jst (w zakresie wykorzystania przyznanych dotacji)

Nazwa pełna

Gmina Przedbórz

B.2. ADRES SIEDZIBY

Powiat	Gmina	Miejscowość
Radomszczański	**Przedbórz**	**Przedbórz**
Ulica	Nr domu	Nr lokalu
Mostowa	**29**	----------

Kod pocztowy	Poczta
97-570	**Przedbórz**

B.3. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA

Należy wskazać jednostki redakcyjne przepisów wraz z nazwą aktu prawnego do każdego zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego (bez przytaczania treści przepisów)

Art. 216 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zmianami)

C. PRZEDSTAWIENIE ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO (STANÓW FAKTYCZNYCH), ZDARZENIA PRZYSZŁEGO (ZDARZEŃ PRZYSZŁYCH I PYTANIA (PYTAŃ)

Opis stanu faktycznego (stanów faktycznych), zdarzeniaprzyszłego (zdarzeń przyszłych)

Na podstawie art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753 ze zmianami) dokonano zmian w art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z poźn. zm.), zgodnie z którymi ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1. Wprowadzone zmiany nie określają jednak wprost, kto zobowiązany jest do ponoszenia ciężarów finansowych związanych z utrzymaniem ustanowionych

form ochrony przyrody (np. wskazanego w art. 115 ustawy o ochronie przyrody oznakowania, sporządzenia niezbędnej dokumentacji (np. ekspertyz dendrologicznych), przeprowadzenia zabiegów w ramach ochrony czynnej), w szczególności gdy dana forma ochrony przyrody obejmuje bądź została ustanowiona na nieruchomości nie stanowiącej własności gminy (np. własność prywatna, własność Skarbu Państwa, będąca często w zarządzie trwałym określonego podmiotu (np. Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych). Wprowadzone zmiany spowodowały również, że na gminie spoczęły obowiązki w odniesieniu do form ochrony przyrody, które wyznaczył wcześniej wojewoda.

Zgodnie z art. 403 ust 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4-6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy, co oznacza, że zadaniem własnym gminy jest finansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków (art. 400a ust. 1 pkt 29 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Podobnie w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) wskazano, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

Pytanie (pytania) przyporządkowane do stanu faktycznego (stanów faktycznych) lub zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych) przedstawionego wyżej

Gmina Przedbórz zwraca się o wydanie interpretacji w zakresie stosowania art. 216 ust.2 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zmianami) w związku z art. 21 pkt 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753 ze zmianami) w zakresie, czy gmina może finansować zadania związane z ochroną przyrody, o których mowa w części C pierwsza rubryka niniejszego wniosku, w odniesieniu do ustanowionych radą gminy (a także wyznaczonych przed przedmiotowymi zmianami przepisów) form ochrony przyrody (w szczególności dla których wójt, burmistrz czy prezydent miasta został wskazany jako sprawujący nadzór), ustanowionych lub obejmujących nieruchomości inne niż stanowiące własność gminy, uznając je jako zadanie własne gminy.

D. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części C.

Ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753 ze zmianami) wprowadzono nowe rozwiązania w zakresie ustanawiania i znoszenia form ochrony przyrody o których mowa w art. 40, art. 41, art. 42, art. 43 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.), dając wyłączność w tym zakresie radzie gminy. Jednakże powyższe zmiany nie określają jednoznacznie podmiotu zobowiązanego do ponoszenia ciężarów finansowych w zakresie szeroko pojętego utrzymania ustanowionych form ochrony przyrody.

Wobec powyższego, mając na względzie regulacje zawarte w art. 216 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zmianami) w związku z w art. 403 ust 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami), a także zapisy zawarte w art. 74 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) uważam, że gmina może ponosić koszty związane z ochroną przyrody, o których mowa w części C pierwsza rubryka niniejszego wniosku, w odniesieniu do ustanowionych radą gminy (a także wyznaczonych przed przedmiotowymi zmianami przepisów) form ochrony przyrody (w szczególności dla których wójt, burmistrz czy prezydent miasta został wskazany jako sprawujący nadzór), ustanowionych lub obejmujących nieruchomości inne niż stanowiące własność gminy, uznając je jako zadanie własne gminy związane z ochroną przyrody, które zostało określone w odrębnych przepisach i służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty (potrzeba kontaktu i obcowania z przyrodą).

Zaprezentowane stanowisko jest zgodne ze stanowiskiem Zastępcy Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przedstawionym Burmistrzowi Miasta Przedborza w piśmie DOP-OC.600.147.2011.PW z dnia 30 grudnia 2011 r., którego kopię przesyłam w załączeniu.

Data wypełnienia wniosku	Imię i nazwisko wnioskodawcy lub osoby upoważnionej	Podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej
15 luty 2012 rok	**Burmistrz Miasta Przedborza** **Miłosz Naczyński**	BURMISTRZ mgr inż. Miłosz Naczyński

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO
RADCA PRAWNY
Maciej Kosendek
97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 7
Regon 592270488 NIP 772-190-60-94

Przedbórz, 15 lutego 2012r.

Opinia prawna

sporządzona przez: radcę prawnego Macieja Kosendka
Kancelaria Radcy Prawnego
ul. Piłsudskiego 7
97-500 Radomsko

na zlecenie: Burmistrza Miasta Przedborza

Opinia prawna w przedmiocie obowiązku ponoszenia przez Gminę Przedbórz kosztów związanych z ustanowionymi pomnikami przyrody znajdującym się na terenie nie stanowiącym własności Gminy Przedbórz.

Na podstawie art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753 ze zmianami) dokonano zmian w art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z poźn. zm.), zgodnie z którymi ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1 tego przepisu określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy.

Wprowadzone zmiany nie określają jednak wprost, kto zobowiązany jest do ponoszenia ciężarów finansowych związanych z utrzymaniem

ustanowionych form ochrony przyrody (np. wskazanego w art. 115 ustawy o ochronie przyrody oznakowania, sporządzenia niezbędnej dokumentacji (np. ekspertyz dendrologicznych), przeprowadzenia zabiegów w ramach ochrony czynnej) w szczególności gdy dana forma ochrony przyrody obejmuje bądź została ustanowiona na nieruchomości nie stanowiącej własności gminy (np. własność prywatna, własność Skarbu Państwa, będąca często w zarządzie trwałym określonego podmiotu (np. Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych). Wprowadzone zmiany spowodowały również, że na gminie spoczęły obowiązki w odniesieniu do form ochrony przyrody, które wyznaczył wcześniej wojewoda *(por. K. Gruszecki, Komentarz do art. 44 ustawy o ochronie przyrody, ABC 2010r.)*.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 403 ust 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 tej ustawy w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4-6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy - co oznacza, że zadaniem własnym gminy jest finansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków (art. 400a ust. 1 pkt 29 ustawy Prawo ochrony środowiska). Podobnie w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) wskazano, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

W mojej opinii analiza przytoczonych przepisów prowadzi do wniosku, że Gmina może finansować zadania związane z ochroną przyrody w odniesieniu do ustanowionych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie nieruchomości innych niż stanowiące własność gminy.

RADCA PRAWNY
Maciej Kosendek

03 01 2012
38/2012

ZASTĘPCA GENERALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

Piotr Otawski

DOP-OC.600.147.2011.PW

Warszawa, 30. 12. 2011 r.

Burmistrz Miasta
Przedbórz
ul. Mostowa 29
97-570 Przedbórz

Odpowiadając na pismo z dnia 28 lipca 2011 r. znak: IRŚ.6121.4.2011 w sprawie przekazania opinii w zakresie dotyczącym form ochrony przyrody ustanawianych przez radę gminy, Departament Ochrony Przyrody uprzejmie informuje, co następuje.

Odnosząc się do sprawy związanej ze wskazaniem sprawującego nadzór nad formami ochrony przyrody, informuję, iż literalne brzmienie pojęcia „sprawujący nadzór" wskazuje na bardzo szeroki zakres podmiotowy. Poprzednia ustawa *o ochronie przyrody* z dnia 16 kwietnia 1991 r. nie regulowała kwestii dotyczącej wskazania w akcie prawa miejscowego „sprawującego nadzór" nad pomnikiem przyrody, użytkiem ekologicznym, zespołem przyrodniczo-krajobrazowym czy stanowiskiem dokumentacyjnym. Jednakże ww. problem można rozpatrywać na zasadzie analogii z rezerwatami przyrody, gdzie podobnie jak w przypadku pomników przyrody i pozostałych mniejszych form ochrony przyrody, w akcie prawnym powołującym rezerwat przyrody, określa się „sprawującego nadzór nad rezerwatem".

Krzysztof Gruszecki w komentarzu do art. 13 ustawy *o ochronie przyrody* [Gruszecki Krzysztof, Komentarz, ABC 2010], dokonując analizy zagadnienia sprawującego nadzór nad rezerwatem stwierdza, iż *„W regulującym to zagadnienie wcześniej art. 23 ust. 3 "starej" ustawy określono, że sprawującym bezpośredni nadzór nad rezerwatem może być organ administracji. Dokonując wykładni celowościowej należy stwierdzić, że zmiana rozwiązań obowiązujących w omawianym zakresie była dokonana celowo, a zatem aktualnie nadzór nad rezerwatami przyrody oprócz organów administracji mogą sprawować również osoby prawne, jak i osoby fizyczne, oczywiście jeżeli wyrażą na to zgodę."*

W ocenie Departamentu przy tak daleko idącym rozszerzeniu pojęcia i objęciu nim również podmiotów prywatnych (osoby prawne i fizyczne) należy wziąć pod uwagę zakres zadań, które zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody* ciążą na sprawującym nadzór nad rezerwatem, tj.:

Zgodność z oryg...
2012 02. 19

1) sporządzanie projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska (art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy *o ochronie przyrody*),
2) sporządzanie projektu zadań ochronnych do czasu sporządzenia planu ochrony dla rezerwatu przyrody (art. 22 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*),
3) umieszczanie tablic informacyjnych na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody*),
4) szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne w strefie ochronnej zwierząt łownych w rezerwatach przyrody (art. 126 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody).

Analogicznie, w przypadku pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych na sprawującym nadzór ciąży obowiązek umieszczania tablic informacyjnych na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody*, czy też realizacji ustaleń dotyczących czynnej ochrony, jeżeli zostały określone w akcie ustanawiającym daną formę ochrony przyrody.

Nie jest jasnym jak miałoby wyglądać egzekwowanie od podmiotów prywatnych sprawowania nadzoru we wskazanym zakresie oraz kto i w jakim reżimie prawnym odpowiadałby za niewykonywanie zadań. Ponadto podmiot wskazany w zarządzeniu jako sprawujący nadzór powinien mieć możliwości organizacyjne oraz kompetencje merytoryczne w zakresie koniecznym do sprawowania nadzoru.

Biorąc powyższe pod uwagę, w opinii Departamentu wydaje się być słusznym aby sprawującym nadzór nad pomnikiem przyrody, użytkiem ekologicznym, zespołem przyrodniczo – krajobrazowym i stanowiskiem dokumentacyjnym został wskazany organ administracji publicznej, np. wójt, burmistrz czy prezydent, który pokrywałby również koszty z tym związane.

Warto zauważyć, że wskazanie sprawującego nadzór nie oznacza, że ten podmiot jest zobowiązany „fizycznie" wykonywać wszystkie zadania wynikające ze sprawowania nadzoru. Poszczególne czynności mogą być zlecane również podmiotom prywatnym, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej potrzeby uzyskania zgody właściciela i/lub władającego nieruchomością, której obszar lub znajdujący się na której obiekt proponuje się do objęcia ochroną, uprzejmie informuję, iż ustawa *o ochronie przyrody* nie określa wymogu uzyskania takiej zgody.

Odnosząc się do problemu poruszonego w pkt 3 pisma informuję, iż w myśl art. 45 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy *o ochronie przyrody* prace wykonywane na potrzeby ochrony przyrody oraz inwestycje celu publicznego wykonywane są po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody – radą gminy. Rada gminy dokonuje uzgodnienia w drodze uchwały, która w tym przypadku nie stanowiąc aktu prawa miejscowego, nie podlega obowiązku publikacji w dzienniku urzędowym właściwego województwa.

Nawiązując do kwestii poruszonej w pkt 4 pisma uważam, że w przypadku pomników przyrody przytwierdzenie tablic informacyjnych do pnia drzewa stanowiącego pomnik przyrody jest dopuszczalne, w myśl. art. 115 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*. Niemniej jednak, w sytuacjach, gdy jest to możliwe, celem wyeliminowania możliwości uszkodzenia drzewa, wskazanym jest umieszczenie informacji o nazwie formy ochrony przyrody na tabliczce znajdującej się w pobliżu drzewa. Należy bowiem pamiętać, iż w stosunku do pomnika przyrody obowiązują zakazy, wybrane spośród wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy *o ochronie przyrody*, w tym zakaz niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu.

zgodność z or... 2012 02. 15

Ustawa *o ochronie przyrody* nie reguluje kwestii związanych z posiadaniem przez firmy dokonujące zabiegów chirurgii i pielęgnacji pomników przyrody, uprawnień i kwalifikacji w tym zakresie. Jednakże, wszelkie prace wykonywane na potrzeby ochrony przyrody następują po uzgodnieniu z organem ustanawiającym pomnik przyrody – radą gminy, który powinien określić warunki ich przeprowadzenia, tak aby nie doszło do uszkodzenia drzewa.

Z-CA
GENERALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
Piotr Otawski

2012 02. 15

REGIONALNA IZBA
OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

ul. Zamenhofa 10, 90-431 Łódź
tel. (42) 636 68 96, 636 69 11, fax (42) 636 74 24

Łódź, dnia 10 kwietnia 2012 roku

Pan

Miłosz Naczyński

Burmistrz
Miasta Przedborza

WA 4120-4/2012/w

W nawiązaniu do pisma Pana Burmistrza, zawierającego *Wniosek* o udzielenie przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, w oparciu o przepis art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych , to jest wskazanie, czy gmina może ponosić koszty związane z ustanowionymi pomnikami przyrody znajdującymi się na terenie, który nie stanowi jej własności uprzejmie informuję, że w przedmiotowej sprawie Izba podziela stanowisko zaprezentowane w piśmie Pana Burmistrza. W uzupełnieniu przedstawionej przez Pana Burmistrza argumentacji należy przytoczyć art. 403 ust. 2 i 400a ust. 1 pkt 29 ustawy Prawo ochrony środowiska, który zresztą przywołany został w załączonej do pisma Pana Burmistrza opinii prawnej, a zgodnie z którymi do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej poprzez m.in. finansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków.

Z poważaniem

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
dr Ryszard Paweł Krawczyk